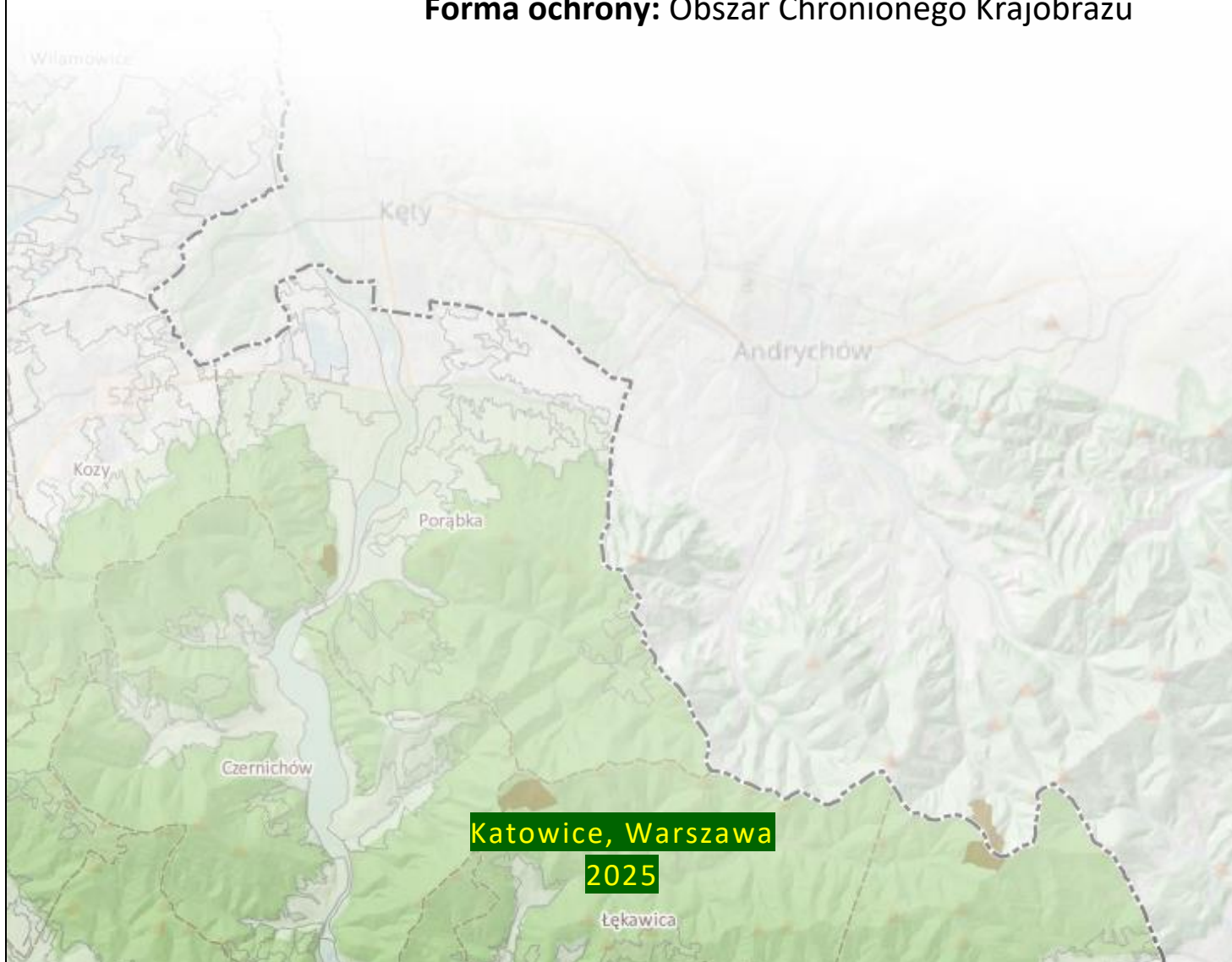

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Otuliny Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd
i Parku Krajobrazowego Stawki

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	<p>Uchwała nr III/11/80 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 20 czerwca 1980 r. w sprawie utworzenia Zespołów Jurajskich Parków Krajobrazowych w granicach województwa katowickiego; miejsce publikacji: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach (Dz. Urz. z 1980 r. Nr 3, poz. 16)</p> <p>Uchwała Nr XVI/70/82 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Częstochowie z dnia 17 czerwca 1982 r. w sprawie utworzenia Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w granicach województwa częstochowskiego (Dz. Urz. WRN w Częstochowie Nr 2, poz. 17)</p> <p>Rozporządzenie Nr 17/95 Wojewody Katowickiego z dnia 1 lutego 1995 r. w sprawie ochrony krajobrazu na terenie województwa katowickiego (Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 3, z 1995)</p> <p>Rozporządzenie nr 15/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 22 czerwca 1998 r. w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego Nr 10, poz. 74)</p>
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	<p>Par. 1 cyt. powyżej rozporządzenia Nr 17/95 Wojewody Katowickiego z dnia 1 lutego 1995 r. oraz par. 3 cyt. powyżej rozporządzenie nr 15/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 22 czerwca 1998 r. w częściach dotyczących Obszaru Chronionego Krajobrazu</p>
Cele ochrony	Nie określono
Nazwa mezoregionu	<p>Kotlina Siewierza</p> <p>Pagóry Jaworznickie</p> <p>Próg Lelowski</p> <p>Wyżyna Częstochowska</p> <p>Wyżyna Miechowska</p>

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

Położenie administracyjne (gminy)	Dąbrowa Górnicza Łazy Ogrodzieniec Pilica Sławków Zawiercie Żarnowiec
Powierzchnia (ha)	19 644,22 (wg danych GIS)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYPE	PRIORYTET	1021	6c	TAK
373	7a	NIE	1022	9a	TAK
380	3b	NIE	1024	8e	TAK
382	6a	NIE	1026	6d	NIE
386	7a	NIE	1027	6a	NIE
391	8c	NIE	1029	7a	NIE
448	6g	NIE	1030	3b	NIE
860	3a	NIE	1031	8c	TAK
861	14a	NIE	1032	3a	NIE
862	7b	NIE	1034	3b	TAK
867	9a	NIE	1037	3a	NIE
868	6c	NIE	1042	6c	NIE
872	9b	NIE	1047	4a	NIE
875	3b	NIE	1048	6g	NIE
877	7a	NIE	1049	4a	NIE
879	3a	NIE	1050	6c	NIE
881	3b	NIE	1051	6g	NIE
882	6d	NIE	1052	6c	NIE
883	3a	NIE	1091	6b	NIE
884	3b	NIE	1097	2a	NIE
885	2a	NIE	1184	6b	NIE
886	6g	NIE	1908	6g	NIE
888	2b	NIE			
989	6b	NIE			
992	3a	NIE			
995	6d	NIE			
997	3b	NIE			
999	7a	NIE			
1000	6d	NIE			
1003	6g	NIE			
1007	6e	NIE			
1010	3b	NIE			
1012	6c	NIE			
1013	6b	NIE			
1014	9a	NIE			
1015	3b	NIE			
1016	6e	NIE			
1017	3b	NIE			
1018	8c	NIE			
1020	2a	NIE			

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.4.	Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	II.1.1, VI.3	W	1-8	380, 382, 860, 868, 875, 879, 881, 882, 883, 884, 989, 992, 995, 997, 1000, 1007, 1010, 1012, 1013, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 1030, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184
	A.1.7.	Erozja gleb	III.1, VI.1	W	1-8	382, 868, 882, 989, 995, 1000, 1007, 1012, 1013, 1016, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184
	A.1.9.	Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	I, III.4, IV.2, VI.1-5	W	1-8	380, 382, 860, 868, 875, 879, 881, 882, 883, 884, 989, 992, 995, 997, 1000, 1007, 1010, 1012, 1013, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 1030, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184
	A.1.11.	Likwidacja naturalnych stanowisk i osobliwości geologicznych, stanowisk minerałów oraz skamieniałości	I, III.4, IV.2, VI.1-5	W	1-8	380, 382, 860, 868, 875, 879, 881, 882, 883, 884, 989, 992, 995, 997, 1000, 1007, 1010, 1012, 1013, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 1030, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.1.	Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	III.1, III.2	W	1-6	885, 888, 1020, 1097
	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	I, II, III, VI.1-2	W	1-8	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	A.2.3.	Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne	III.1.2, IV.1-2	W	1-12	382, 868, 882, 989, 995, 1000, 1007, 1012, 1013, 1016, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184

	A.2.4.	Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	III.4, III.1.2, I	W	1-9	382, 868, 882, 989, 995, 1000, 1007, 1012, 1013, 1016, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184
	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I.2.1, I.3, I.4, III.2	W	1-9	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	III.1.1	W	1-9	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	III.1.1	W	1-6	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	I, III.1, III.2, III.4,	W	1-9	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1.	Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I, II, VI.1-2	W	1-11	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	B.1.2.	Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli	I, II, VI.1-2	W	1-12	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027,

		robotniczych (tzw. osiedli patronackich)				1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	B.1.3.	Niszczenie dziedzictwa archeologicznego	I, II, III, VI.1-5	W	1-8	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1.	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V	W	1-8	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	B.2.2.	Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	I, II, VI.1-2	W	1-12	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	B.2.3.	Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	I.1.2	W	1-11	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.3. Obszary rolnicze	B.3.1.	Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów	III	W, Z	1-9	382, 448, 868, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1016, 1020, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	B.3.2.	Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąkowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu	III	W, Z	1-12	382, 448, 868, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1016, 1020, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu	C.1.1.	Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	I, II, III, IV, V, VI	W, Z	1-11	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995,

C.1. Kompozycja i ład przestrzenny						997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	C.1.2.	Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	I.5.1	W, Z	1-6	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	C.1.3.	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	I, II, III, VI.1-2	W, Z	1-8	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	C.1.4.	Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI.4	W, Z	1-8	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.2 Walory estetyczne	C.2.3.	Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrza krajobrazowych itp.	III.1.2, IV.1-2	W, Z	12	1047, 1049
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3 Tożsamość miejsca	C.3.2.	Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	I, II, III, IV, V, VI	W, Z	1-12	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908

D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne	D.1.1.	Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2, II.3	W, Z	6	391, 861
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1.	Zanieczyszczenie terenu odpadami	I, II, III, V.1, VI.4	W, Z	1-6	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	D.3.2.	Zanieczyszczenie powietrza	I.2, I.4, II.3	W, Z	1-8	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908
	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	I, II, III, VI-2	W, Z	1-6	382, 448, 868, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1016, 1020, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębem form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	<p>Kontrola i eliminacja miejsc nielegalnej eksploatacji surowców mineralnych poprzez egzekwowanie przestrzegania przepisów prawa w przedmiotowym zakresie.</p> <p>Rekultywacja terenu po zakończeniu legalnej eksploatacji.</p> <p>Pozostawianie części odsłoniętych ścian skalnych i półek eksploatacyjnych dla geochrony.</p> <p>Pozostawianie części odsłoniętych ścian skalnych i półek eksploatacyjnych do naturalnej sukcesji ekologicznej umożliwiającej np. wykształcenie się zbiorowisk naskalnych, muraw kserotermicznych lub napiaskowych.</p> <p>Uwzględnienie struktur i funkcji geoekologicznych terenów poeksploatacyjnych w rekultywacji i zagospodarowaniu.</p> <p>Dopuszczenie do eksploatacji złóż na obszarach określonych w koncesjach na wydobywanie kopalin oraz projektach robót geologicznych lub dokumentacjach geologicznych złóż kopalin zatwierdzonych lub przyjętych przez właściwe organy administracji geologicznej przed dniem wejścia w życie Audytu</p>	380, 382, 860, 868, 875, 879, 881, 882, 883, 884, 989, 992, 995, 997, 1000, 1007, 1010, 1012, 1013, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 1030, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184	WIOŚ, starostwa powiatowe, marszałek województwa, gminy, Lasy Państwowe
Erozja gleb	<p>Nieprzekształcanie użytków zielonych w grunty orne.</p> <p>Utrzymywanie i/lub wprowadzanie lasów, zadrzewień, pasów zieleni i/lub miedz mających funkcje przeciwoerozyjne z uwzględnieniem obecnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.</p> <p>Ochrona przed procesami erozyjnymi podczas projektowania, wykonywania i użytkowania szlaków i ścieżek turystycznych.</p> <p>Stosowanie technicznych metod ograniczania erozji.</p> <p>Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów rolnych do warunków środowiskowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie, tam gdzie jest to możliwe, orki w poprzek na obszarach o silnym nachyleniu 	382, 868, 882, 989, 995, 1000, 1007, 1012, 1013, 1016, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184	rolnicy, gminy, Lasy Państwowe, właściciele i zarządzający infrastrukturą rekreacyjno-wypoczynkową

Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	Wyłączenie z zabudowy i innych form działalności dewastującej cenne formy rzeźby terenu, poza wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planie ogólnym gminy. Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych form rzeźby terenu, w tym w uzasadnionych przypadkach selektywna wycinka drzew i krzewów w obrębie formy geomorfologicznej i jej przedpola widokowego. Ochrona prawna form najcenniejszych oraz ich zachowywanie w procesach i dokumentach planowania przestrzennego	380, 382, 860, 868, 875, 879, 881, 882, 883, 884, 989, 992, 995, 997, 1000, 1007, 1010, 1012, 1013, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 1030, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184	gminy, Lasy Państwowe
Likwidacja naturalnych stanowisk i osobliwości geologicznych, stanowisk minerałów oraz skamieniałości	Wyłączenie z zabudowy i innych form działalności dewastującej cenne stanowiska i osobliwości geologiczne, poza wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planie ogólnym gminy. Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych stanowisk geologicznych, w tym w uzasadnionych przypadkach selektywna wycinka drzew i krzewów w obrębie stanowiska oraz jego zabezpieczenie przed zniszczeniem. Ochrona prawna stanowisk najcenniejszych oraz ich zachowywanie w procesach i dokumentach planowania przestrzennego	380, 382, 860, 868, 875, 879, 881, 882, 883, 884, 989, 992, 995, 997, 1000, 1007, 1010, 1012, 1013, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 1030, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184	gminy, Lasy Państwowe
Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Zaniechanie procesów osuszania bagien i torfowisk, w tym w szczególności melioracji odwadniających. Przywracanie warunków hydrologicznych odpowiednich do naturalnego procesu odtworzenia się bagien i torfowisk i charakterystycznej dla nich roślinności	885, 888, 1020, 1097	zarządcy cieków i rowów, Lasy Państwowe, rolnicy
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	Ograniczanie fizycznej i chemicznej degradacji siedlisk lądowych poprzez dążenie do koncentracji zabudowy w zwartych strukturach osadniczych. Utrzymywanie metodami technicznymi lub przyrodniczymi dróg, szlaków turystycznych i ścieżek uniemożliwiające degradację przyległych terenów z naturalną roślinnością leśną i nieleśną. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	rolnicy, Lasy Państwowe
Naturalna i przyspieszona przez	Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk, muraw kserotermicznych i napiaskowych, w tym ich koszenie i/lub spaszanie.	382, 868, 882, 989, 995, 1000, 1007, 1012, 1013, 1016, 1021, 1026, 1027,	rolnicy, Lasy Państwowe

działalność człowieka sukcesja naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych na zbiorowiska zaroślowe i leśne	Przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych łąk, pastwisk oraz muraw, które ulegają przekształceniom w kierunku zbiorowisk zadrzewieniowych, zaroślowych i leśnych. Przeciwdziałanie zarastaniu muraw naskalnych, napiaskowych i kserotermicznych, a także stale lub okresowo zawodnionych obszarów wodno-błotnych	1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184	
Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	Zachowanie poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury typowego dla regionu mozaikowatego krajobrazu otwartego, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, muraw kserotermicznych i napiaskowych, terenów podmokłych, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych. Zachowanie na obszarach leśnych polan łąkowo-pastwiskowych, torfowisk, źródlisk, bagien, niewielkich stałych i okresowych zbiorników wodnych, zespołów roślinności naskalnej i murawowej typowej dla wapiennych ostańców oraz naturalnych cieków. Ograniczanie intensywności rolnictwa i leśnictwa. Wyłączenie z zalesień cennych siedlisk nieleśnych. Zachowanie w lasach i na terenach zadrzewień możliwie największych zasobów martwego drewna do naturalnego rozkładu. Nieusuwanie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz drzew zamierających i dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia. Realizacja programu ochrony i odtwarzania zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych Obejmowanie najcenniejszych drzew i alej ochroną prawną jako pomników przyrody	382, 868, 882, 989, 995, 1000, 1007, 1012, 1013, 1016, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1049, 1050, 1052, 1091, 1184	gminy, użytkownicy terenów nieleśnych
Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Dążenie do koncentracji zabudowy w zwartych strukturach osadniczych i infrastruktury w pasach infrastruktury; preferowanie rozwoju zabudowy w lukach wśród zabudowy istniejącej oraz jako kolejne linie zabudowy. Promowanie stosowania materiałów i rozwiązań nawiązujących do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zieleń przydomowa)	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, starostwa powiatowe
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i	Ograniczanie niszczenia i fragmentacji ekosystemów przyrodniczo cennych. Ograniczanie presji urbanistycznej, w szczególności związanej z rozpraszaniem zabudowy, poza wyznaczonymi w studiach uwarunkowań i kierunków	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888,	gminy, rolnicy

półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	<p>zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planach ogólnych.</p> <p>Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.</p> <p>Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk uwzględniające rozwój cennych gatunków roślin i zwierząt związanych z tym typem ekosystemu.</p> <p>Koszenie i karczowanie, a następnie poddanie trwałemu użytkowaniu ekstensywnemu łąk nieużytkowanych z postępującą degradacją związaną z rozwojem roślinności ruderalnej i inicjalnych form zadrzewień.</p> <p>Zachowanie ekosystemów o skrajnych warunkach siedliskowych, tj. muraw naskalnych, kserotermicznych i napiaskowych, kseroteremicznych zadrzewień, torfowisk, źródlisk, bagien i innych stałych lub okresowych ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, a także zadrzewień i lasów łęgowych</p>	989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	
Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	<p>Uwzględnienie połączeń ekologicznych w polityce przestrzennej gmin, w tym kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków.</p> <p>Wyznaczenie i rozwój sieci korytarzy ekologicznych.</p> <p>Likwidacja istniejących, ograniczanie powstawania nowych oraz minimalizacja metodami przyrodniczymi i technicznymi negatywnego oddziaływania newralgicznych barier w obrębie korytarzy ekologicznych.</p> <p>Planowanie i realizacja gospodarki leśnej w sposób uwzględniający wymagania migracyjne cennych i chronionych gatunków roślin i zwierząt.</p> <p>Planowanie i zagospodarowanie struktury przestrzennej krajobrazów otwartych, w tym przeciwdziałanie zamian łąki i pastwisk na grunty orne, ochrona muraw naskalnych, kserotermicznych i napiaskowych, zwiększenie udziału mikrosiedlisk wodnych i podmokłych, zachowanie istniejących układów zadrzewień, zwiększanie liniowych struktur zadrzewieniowych</p>	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, Lasy Państwowe
Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	<p>Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu o powierzchni co najmniej 5 arów do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniającą warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni, zwiększenie udziału martwego drewna, w tym zwłaszcza grubego, - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi - 	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, Lasy Państwowe

	<p>stopniową przebudowę drzewostanów leśnych uwzględniającą tendencje i kierunki naturalnej sukcesji ekologicznej, w tym będące efektem zmian klimatycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie przy planowaniu gospodarki leśnej zróżnicowania wynikającego z potencjalnej roślinności naturalnej, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, młak, terenów okresowo zalewanych wodami, nieużytków gruntów ornych, nasłonecznionych skarp, muraw naskalnych i kserotermicznych porastających wychodnie skalne, itp.; niedopuszczanie do ich zabudowy, rozwoju na nich infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej lub zalesień, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych, - zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz zwiększanie ich zasięgu przestrzennego, - utrzymywanie muraw naskalnych i kserotermicznych poprzez usuwanie gatunków inwazyjnych i innych zagrażających strukturze i funkcjonowaniu biocenozy, - zwiększanie naturalnej retencji wodnej. <p>Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, w szczególności w obrębie dolin rzecznych i ekosystemów innych niż grunty orne. Zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych na terenach zabudowanych oraz realizacja zieleni wysokiej i niskiej z gatunków rodzimych</p>		
Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabudowy układów przestrzennych przez nowe inwestycje	<p>Promowanie stosowania materiałów i rozwiązań nawiązujących do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zielen przydomowa).</p> <p>Objęcie wszystkich nieleśnych fragmentów obszaru miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych jednostek osadniczych.</p> <p>Zwiększenie nadzoru przez gminy, służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru.</p> <p>Opracowanie katalogu obiektów i cech regionalnych oraz ich promocja</p>	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego
Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli	<p>Rekomendacje jak dla zagrożenia: Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabudowy układów przestrzennych przez nowe inwestycje</p>	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego

robotniczych (tzw. osiedli patronackich)			
Niszczenie dziedzictwa archeologicznego	Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru. Uwzględnienie przy planowaniu przedsięwzięć lokalizacji stanowisk archeologicznych i konieczności ich ochrony	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego
Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru. Zwiększenie środków finansowych na ochronę dziedzictwa kulturowego. Aktualizacja gminnych ewidencji zabytków i wprowadzanie do nich obiektów mających cechy zabytkowe; w przypadku braku ewidencji jej założenie. Wprowadzanie do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej, w tym stref ochrony ekspozycji krajobrazowej najcenniejszych obiektów zabytkowych stanowiących dominantę terenu (ruiny zamków, warowni, kościoły, itp.), obiektów zabytkowych z gminnej ewidencji zabytków oraz odpowiednich zapisów chroniących zabytki i układy w warunkach racjonalnego zagospodarowania. Opracowanie i wdrożenie programów udostępniania turystycznego najbardziej obleganych miejsc, w tym rozwiązanie funkcji parkingowych, gospodarki odpadowej, kanalizowanie ruchu, ograniczenie metodami technicznymi i przyrodniczymi możliwości zejścia z urządzonych szlaków lub ścieżek na tereny muraw i skałek, ograniczanie dostępności wystąpień skalnych z murawami, itp.	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, WKZ, powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego, właściciele i użytkownicy nieruchomości,
Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i	Promowanie stosowania materiałów i rozwiązań nawiązujących do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zieleń przydomowa)	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, starostwa powiatowe, właściciele i użytkownicy nieruchomości

funkcjonalność całego zespołu			
Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	Promowanie stosowania materiałów i rozwiązań nawiązujących do lokalnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zieleń przydomowa). Objęcie wszystkich nieleśnych fragmentów obszaru miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych jednostek osadniczych. Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez powiatowych inspektorów nadzoru. Opracowanie katalogu obiektów i cech regionalnych oraz ich promocja	373, 382, 386, 391, 448, 861, 867, 868, 872, 877, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 999, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1014, 1016, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1031, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, WKZ, starostwo powiatowe
Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów	Ochrona istniejących i odtwarzanie zdegradowanych obszarów tradycyjnej gospodarki rolnej dla obszaru. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych zgodnych z tradycjami hodowli i upraw	382, 448, 868, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1016, 1020, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	rolnicy
Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąkowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu	Ograniczanie rozpraszania zabudowy degradującej tradycyjny jurajski krajobraz rolny, w szczególności związany z mozaiką upraw, miedzami, zadrzewieniami śródpolnymi, ostańcami skalnymi z murawami, gospodarką łąkową w dolinach rzecznych, stawami, itp. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych obszaru w zakresie typów upraw, rozłogów pól, łąk i pastwisk, ostańców skalnych, zadrzewień i innych elementów wyposażenia wnętrza krajobrazowych określających tradycyjny charakter krajobrazu. Zachowanie tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości	382, 448, 868, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1016, 1020, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	rolnicy, gminy, starostwa powiatowe
Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	Dążenie do koncentracji zabudowy w zwartych strukturach osadniczych; preferowanie rozwoju zabudowy w lukach wśród zabudowy istniejącej oraz jako kolejne linie zabudowy. Objęcie wszystkich nieleśnych fragmentów obszaru miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych jednostek osadniczych. Zwiększenie nadzoru przez gminy, powiatowych inspektorów nadzoru.	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022,	gminy, starostwa powiatowe, właściciele i użytkownicy nieruchomości

	Opracowanie katalogu obiektów i cech regionalnych oraz ich promocja	1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	
Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	Rekomendacje i wnioski jak dla zagrożenia: Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu. Ochrona cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przed przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego. Ochrona charakterystycznych, cennych cech ekspozycji czynnej i biernej, w tym punktów widokowych i przedpoli ekspozycji	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, WKZ, starostwa powiatowe
Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Przeciwdziałanie lokalizacji nowych antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem elektrowni wiatrowych, nowych linii elektroenergetycznych wysokich napięć, farm fotowoltaicznych sytuowanych na stokach, dużych obiektów hotelarskich i sportowo-rekreacyjnych, poprzez wykorzystanie instrumentów planowania i zagospodarowania przestrzennego	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, starostwa powiatowe
Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	Niedopuszczanie sytuowania reklam LED. Niedopuszczanie do lokalizacji urządzeń reklamowych na terenach niezabudowanych. Ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m ² Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych jak np. drewno; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, właściciele nieruchomości

Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrz krajobrazowych itp.	Odsłanianie cennych przyrodniczo lub historycznie-kulturowo obiektów z uwzględnieniem ochrony innych walorów reprezentowanych przez te obiekty	1047, 1049	gminy, właściciele nieruchomości, WKZ, , Lasy Państwowe
Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	Ochrona, odtwarzanie i kultywowanie tradycyjnych form zagospodarowania przestrzennego typowych dla obszaru. Przeciwdziałanie metodami planistycznymi i administracyjnymi degradacji cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów rolnych	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, właściciele nieruchomości, kościoły, lokalne stowarzyszenia i fundacje
Hałas komunikacyjny i przemysłowy	Ograniczanie metodami organizacyjnymi, planistycznymi i technicznymi hałasu z głównych dróg, z uwzględnieniem ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych	391, 861	zarządcy dróg
Zanieczyszczenie terenu odpadami	Odpowiednia organizacja systemu zbiórki i zagospodarowania odpadów komunalnych, z obiektów usługowych i produkcyjnych. Zebranie i wywiezienie odpadów deponowanych na nieużytkach i w lasach; ograniczenie możliwości dojechanie do miejsc nielegalnego deponowania odpadów	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, właściciele nieruchomości, Lasy Państwowe, rolnicy
Zanieczyszczenie powietrza	Ograniczanie niskiej emisji poprzez wprowadzanie bezemisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła.	373, 380, 382, 386, 391, 448, 860, 861, 867, 868, 872, 875, 877, 879,	gminy, właściciele nieruchomości,

	Kontrola paliwa i procesów spalania. Wzmocnienie finansowych zachęt dla wymian źródeł ogrzewania	881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 989, 992, 995, 997, 999, 1000, 1003, 1007, 1010, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1029, 1030, 1031, 1032, 1034, 1037, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	fundusze celowe ograniczania emisji
Zanieczyszczenie wód	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych. Ograniczenia do niezbędnego minimum stosowania nawozów sztucznych, płynnych nawozów naturalnych i pestycydów. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania. Regularne kontrole stanu czystości wód	382, 448, 868, 882, 885, 886, 888, 989, 995, 1000, 1003, 1007, 1012, 1013, 1016, 1020, 1021, 1026, 1027, 1042, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1091, 1097, 1184, 1908	gminy, rolnicy, WIOŚ

Rekomendacje i wnioski planistyczne odnoszące się do krajobrazów priorytetowych położonych w obrębie omawianego obszaru chronionego zawarte są w odpowiednich kartach krajobrazów priorytetowych (Tom II Audytu krajobrazowego woj. śląskiego). W karcie krajobrazu ID 1022 Pilica określono rekomendacje i wnioski dla obszaru występowania lokalnych form architektonicznych w obrębie miasta Pilica.

Rekomenduje się uwzględnienie w obrębie stref ochrony krajobrazów wyznaczanych uchwałą sejmiku woj. śląskiego, terenów otwartych położonych w granicach krajobrazów priorytetowych, a szczególnie stanowiących przedpola ekspozycji, osie widokowe oraz punkty i ciągi widokowe, a także obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, w tym wskazanych w ramach charakterystyki na mapie walorów fizjonomicznych.